

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-447/18 - 1

Predmet C-447/18

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

9. srpnja 2018.

Sud koji je uputio zahtjev:

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. svibnja 2018.

Žalitelj:

UB

Druga stranka u postupku:

Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava

RJEŠENJE

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Republike Slovačka, Slovačka) kao kasacijski sud u postupku između tužitelja (u ovom postupku, žalitelj u kasacijskom postupku): **UB** [omissis] [datum rođenja], koji boravi u [omissis] [adresa] Košicama, i tuženika: **Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava** (Glavni direktor instituta za socijalno osiguranje), sa sjedištem u [omissis] [adresa sjedišta] Bratislava, u upravnom predmetu **u području socijalnog osiguranja**, povodom kasacijske žalbe protiv presude Krajský súd v Košiciach (Regionalni sud u Košicama, Slovačka) od 23. svibnja 2017. [omissis] [broj predmeta] i odlučujući o prekidu postupka

odlučuje:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky **prekida postupak.**

II. **Sudu Europske unije**, na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), **podnosi** se sljedeće prethodno pitanje:

1. *Mogu li se članak 1. točka (w), članak 4. i članak 5. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, kada ih se tumači zajedno s pravom na prava iz socijalne sigurnosti i na socijalne povlastice, koje je utvrđeno u članku 34. stavcima 1. i 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, u okolnostima predmetnog slučaja, tumačiti na način da im se protivi primjena nacionalnog pravila u skladu s kojim slovačko tijelo za socijalno osiguranje uzima u obzir državljanstvo podnositelja zahtjeva kao temeljni uvjet za ostvarenje prava državnih sportskih reprezentativaca na dodatak na starosnu mirovinu iako je dio nacionalnog propisa također i drugi zakonski uvjet, to jest članstvo u reprezentaciji pravnih prednika [Slovačke Republike] uključujući Čehoslovačku Socijalističku Republiku? [orig. str. 2.]*

Obrazloženje:

1. Zahtjev za prethodnu odluku podnosi se Sudu Europske unije (u daljnjem tekstu: **Sud**) radi tumačenja članka 1. točke (w) [i] članaka 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (u daljnjem tekstu: Temeljna uredba), kada ih se tumači zajedno s pravom na prava iz socijalne sigurnosti i na socijalne povlastice, utvrđenim člankom 34. stavcima 1. i 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), za koje nacionalni sud, s obzirom na okolnosti spora u glavnom predmetu, smatra da nisu uzete u obzir u zakonu č. 112/2015 Z.z. o príspevku športovému reprezentantovi a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (Zakon br. 112/2015 o dodatku za državne sportske reprezentativce i o izmjeni

Zakona br. 461/2003 o socijalnom osiguranju, kako je izmjenjen (u daljnjem tekstu: **Zakon o dodatku za državne sportske reprezentativce**).

2. Taj je zahtjev za prethodnu odluku upućen u okviru spora između [s jedne strane] UB-a (u daljnjem tekstu: **žalitelj**), državljanina Češke Republike, koji već dugo vremena stalno boravi na državnom području Slovačke Republike, i, s druge strane, Socijalne poistovne, Bratislava, slovačkog tijela zaduženog za provedbu sustava socijalnog osiguranja (u daljnjem tekstu: **slovačko tijelo za socijalno osiguranje**), a odnosi se na priznanje dodatka za državne sportske reprezentativce koji se u obliku novčanog dodatka isplaćuje iznimno kada su za to ispunjeni zakonski uvjeti.

A-Pravni okvir

Pravo Unije

3. Članak 34. stavak 2. Povelje, naslovljen „*Socijalna sigurnost i socijalna pomoć*“, sadržava, među ostalim, i sljedeći tekst koji je po mišljenju Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike, Slovačka; u daljnjem tekstu: **Vrhovni sud**) relevantan za upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku:

„1. Unija priznaje i poštuje pravo na pristup pravima iz socijalne sigurnosti i socijalnim službama koje pružaju zaštitu u slučajevima poput materinstva, bolesti, nesreća pri radu, ovisnosti ili starosti te u slučaju gubitka posla, u skladu s pravilima utvrđenima pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

2. Svatko tko zakonito boravi i tko zakonito mijenja boravište u Europskoj uniji ovlašten je na prava iz socijalne sigurnosti i socijalne povlastice u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.” [orig. str. 3.]

4. Uvodne izjave 4. i 5. Temeljne uredbe glase:

„(4) Potrebno je poštovati posebne značajke nacionalnih zakonodavstava o socijalnoj sigurnosti te izraditi samo sustav koordinacije.

- (5) *U okviru takve koordinacije potrebno je unutar Zajednice jamčiti jednakost postupanja na temelju različitih nacionalnih zakonodavstava prema osobama na koje se odnose;*

[...]”

5. Članak 1. Temeljne uredbe, naslovljen „*Definicije*“, u točki (w) definira sljedeć[i] pojam:

„U smislu ove Uredbe:

„mirovina” ne obuhvaća samo mirovine već i paušalna davanja koja mogu zamijeniti i davanja u obliku povrata doprinosa i, u skladu s odredbama glave III., povećanja na ime usklađivanja ili dodatne doplatke;

[...]”.

6. Članak 3. Temeljne uredbe, naslovljen „Materijalno područje primjene” u svojem stavku 1. sadržava sljedeću podjelu materijalnog područja primjene:

„1. Ova se Uredba primjenjuje na sve zakonodavstvo s obzirom na sljedeće grane socijalne sigurnosti:

- (a) davanja za slučaj bolesti;*
- (b) davanja za majčinstvo i istovjetna davanja za očinstvo;*
- (c) invalidska davanja;*
- (d) davanja za slučaj starosti;*
- (e) davanja za nadživjele osobe;*
- (f) davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti;*
- (g) posmrtna pripomoć;*
- (h) davanja za nezaposlenost;*
- (i) predmirovska davanja;*
- (j) obiteljska davanja”.*

7. Članak 4. navedene uredbe, naslovljen „Jednakost postupanja”, propisuje sljedeće:

„Ako ovom Uredbom nije drugačije predviđeno, osobe na koje se ona primjenjuje uživaju ista prava na davanja i podliježu istim obvezama, u skladu sa zakonodavstvom svake države članice kao i njezini državljani”. [orig. str. 4.]

8. Člankom 5. Temeljne uredbe, naslovljenim „Jednako postupanje s davanjima, dohotkom, činjenicama ili događajima” definirano je sljedeće pravilo postupanja:

„Ako ovom Uredbom nije drukčije predviđeno, a u smislu posebno utvrđenih provedbenih propisa, primjenjuje se sljedeće:

- (a) ako na temelju zakonodavstva nadležne države članice primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti i drugog dohotka ima određene pravne učinke, odgovarajuće odredbe tog zakonodavstva također se primjenjuju na primanje*

istovjetnih davanja ostvarenih na temelju zakonodavstva druge države članice ili na dohodak ostvaren u drugoj državi članici;

(b) ako se na temelju zakonodavstva nadležne države članice pravni učinci pripisuju pojavi određenih činjenica ili događaja, ta država članica uzima u obzir slične činjenice ili događaje koji nastanu u bilo kojoj državi članici kao da su nastali na njihovom državnom području”.

Propisi Slovačke Republike

9. *U smislu članka 1. Zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce, u verziji koja se primjenjuje u ovom slučaju:*

„Ovaj zakon uređuje dodjelu dodatka za državne sportske reprezentativce (u daljnjem tekstu: dodatak) s osnove državnog socijalnog davanja, čiji je cilj financijski osigurati sportaša koji je – u svojstvu sportskog reprezentativca Čehoslovačke Republike; Čehoslovačke Socijalističke Republike; Savezne Republike Čehoslovačke; Savezne Republike Češke i Slovačke; ili Slovačke Republike – osvojio medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama, olimpijskim igrama gluhih, na svjetskim ili europskim prvenstvima”.

10. *U skladu s člankom 2. stavkom 1. Zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce, u citiranoj verziji:*

„Na dodatak ima pravo fizička osoba

(a) koja je u svojstvu sportskog reprezentativca Čehoslovačke Republike; Čehoslovačke Socijalističke Republike; Savezne Republike Čehoslovačke; Savezne Republike Češke i Slovačke; ili Slovačke Republike osvojila

1. *zlatnu medalju (prvo mjesto), srebrnu medalju (drugo mjesto) ili brončanu medalju (treće mjesto) na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama ili olimpijskim igrama gluhih,*

2. *zlatnu medalju (prvo mjesto), srebrnu medalju (drugo mjesto) ili brončanu medalju (treće mjesto) na svjetskim prvenstvima ili zlatnu medalju (prvo mjesto) na europskim prvenstvima u sportskoj disciplini koju je u olimpijske igre uključio Međunarodni olimpijski odbor, u paraolimpijske igre Međunarodni paraolimpijski odbor [orig. str. 5.] odnosno u olimpijske igre gluhih Međunarodni odbor sportova za gluhe, a koje su igre neposredno prethodile svjetskim prvenstvima ili europskim prvenstvima [,] ili koje su se održale u godini u kojoj su se održala svjetska ili europska prvenstva,*

(b) koja je državljanin Slovačke Republike,

(c) ima stalni boravak na državnom području Slovačke Republike ili je osoba na koju se primjenjuje poseban propis ²⁾ [u citiranom propisu upućuje se na Uredbe br. 883/2004 i br. 987/2009],

- (d) *ne prima slično inozemno davanje,*
- (e) *koja je navršila dob za umirovljenje i*
- (f) *koja je zatražila priznanje svojeg prava na mirovinsko davanje u skladu s posebnim propisima”.*

11. *U skladu s člankom 3. stavkom 1. Zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce, u citiranoj verziji:*

„Iznos dodatka sastoji se od razlike

a) između iznosa od 750 eura i sveukupnog iznosa mirovinskih davanja prema posebnim propisima³⁾ [u citiranom zakonu upućuje se na sljedeće zakone (i) Zakon o socijalnim davanjima za policijske službenike i vojne osobe, (ii) Zakon o socijalnom osiguranju i (iii) Zakon o sustavu štednje za starosnu mirovinu] i sličnih inozemnih mirovinskih davanja, ako je fizička osoba osvojila:

- 1. zlatnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 1.,*
- 2. zlatnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na svjetskim prvenstvima ili*

b) između iznosa od 600 eura i sveukupnog iznosa mirovinskih davanja prema posebnim propisima³⁾ [u citiranom zakonu upućuje se na sljedeće zakone (i) Zakon o socijalnim davanjima za policijske službenike i vojne osobe, (ii) Zakon o socijalnom osiguranju i (iii) Zakon o sustavu štednje za starosnu mirovinu] i sličnih inozemnih mirovinskih davanja, ako je fizička osoba osvojila:

- 1. srebrnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 1.,*
- 2. srebrnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na svjetskim prvenstvima ili*

c) između iznosa od 500 eura i sveukupnog iznosa mirovinskih davanja prema posebnim propisima³⁾ [idem] i sličnih inozemnih mirovinskih davanja, ako je fizička osoba osvojila:

- 1. brončanu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 1.,*
- 2. brončanu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na svjetskim prvenstvima ili*
- 3. zlatnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na europskim prvenstvima”.*

B – Glavni postupak

12. Prema registru osvojenih medalja koji vodi Ministerstvo školstva, vede, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministarstvo obrazovanja, znanosti, istraživanja i sporta Slovačke Republike) žalitelj je osvojio zlatnu medalju na europskom prvenstvu hokeja na ledu i srebrnu medalju na svjetskom prvenstvu hokeja na ledu, obje 1971. [orig. str. 6.]

13. Upućujući na članak 3. točku (c) Zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce, odnosno na okolnost da je žalitelj državljanin Češke Republike [,] slovačko tijelo za socijalno osiguranje smatralo je bespredmetnim zahtjev koji je žalitelj podnio 17. prosinca 2015. Žalitelj je u postupku pred Krajský súd v Košiciach (Regionalni sud u Košicama), pozivajući se na pravo Unije, prigovarao da slovački propis ima diskriminatoran učinak s obzirom na njegovo državljanstvo, a da se u obzir ne uzima to da već 52 godine živi u Slovačkoj Republici.

14. Na temelju dokumentacije vezane uz zakonodavni postupak Najvyšší súd (Vrhovni sud) utvrdio je da je vlada Slovačke Republike na sastanku od 22. travnja 2015. raspravljala o prijedlogu zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce, zaključivši da je na primjer članak 2. stavak 1. točku (b) potrebno izmijeniti tako da „stavak 1. točka (b) glasi: „(b) državljanin države članice Europske unije je državljanin države koja je ugovorna članica Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru ili švicarski državljanin”[’], smatrajući da je u točku 3. Klauzule o kompatibilnosti potrebno uključiti pravno obvezujuće akte Europske unije u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti koji se spominju u bilješkama prijedloga zakona.

15. Na prijedlog pojedinih parlamentarnih zastupnika iz Národná rada Slovenskej republiky (Nacionalno vijeće Slovačke Republike; zakonodavno tijelo) prijedlog zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce izmijenjen je na način da su u članku 2. riječi „države članice Europske unije” zamijenjene riječima „Slovačke Republike”.

16. Kao obrazloženje za navedenu predloženu izmjenu navedeno je to da je riječ o državnom socijalnom davanju, koje nije mirovinsko davanje i čija je svrha doprinijeti financijskoj sigurnosti vrhunskih sportaša, koji su u svojstvu [slovačkih državljana] predstavljali Slovačku Republiku, ili njezine pravne prednike i s obzirom na to da svrha prijedloga zakona nije bila ta da se on primjenjuje na sportaše reprezentacije koji su državljani drugih država, predlagalo se da se državljanstvo Slovačke Republike postavi kao jedan od uvjeta za stjecanje prava na dodatak.

17. Zakonodavno tijelo je naposljetku usvojilo prijedlog zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce zajedno s Klauzulom o kompatibilnosti prijedloga zakona s pravom Europske unije (u daljnjem tekstu: **Klauzula o kompatibilnosti**), u skladu s kojom je stupanj sukladnosti „potpun” jer se na prijedlog ne primjenjuje ni primarno pravo, ni sekundarno pravo, a ni tercijarno pravo Europske unije.

O prethodnom pitanju

18. Najvyšší súd (Vrhovni sud) je prilikom upućivanja prethodnih pitanja, čiji je pravni temelj Povelja, upoznat s činjenicom da Sud odlučuje o poštovanju područja primjene Povelje s obzirom na njezin članak 51. stavak 1. **[orig. str. 7.]** u skladu s kojim se odredbe Povelje primjenjuju na države članice samo kada provode pravo Unije (presuda Åkerberg Fransson, C-617/10[,] i rješenje Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio).

Stoga Najvyšší súd (Vrhovni sud) ističe da ne traži tumačenje samih prava iz socijalne sigurnosti i socijalne pomoći, koja su propisana člankom 34. Povelje, već upućuje na gore navedeni pravni temelj spora koji se vodi pred nacionalnim sudom, u kojem treba ispitati zakonitost načina postupanja tijela javne uprave.

19. Tumačenje slovačkog tijela za socijalno osiguranje uvjetovano je time što je to tijelo vezano nacionalnim pravom i Klauzulom o kompatibilnosti. Najvyšší súd (Vrhovni sud) smatra da dodatak za državne sportske reprezentativce nema narav samo državnog socijalnog davanja, kako je to navedeno u dokumentaciji vezanoj uz zakonodavni postupak. Iz pojedinih navedenih odredaba Zakona o dodatku za državne sportske reprezentativce proizlazi da se dodatak redovno isplaćuje, istodobno s mirovinskim davanjem kako bi mirovinsko davanje doseglo iznos od 750 eura [u smislu točke (a)], iznos od 600 eura [u smislu točke (b)], ili iznos od 500 eura [u smislu točke (c)].

20. Usto, nema nikakve sumnje da se žalitelj, kao član reprezentacije kolektivnog sporta, nalazi u različitom položaju u odnosu na položaj svojih suigrača samo zato što za razliku od njih nije slovački državljanin, iako je i on zahvaljujući vlastitim naporima i vlastitoj sposobnosti doprinio kolektivnom rezultatu reprezentacije.

21. Prije nego što je odlučio uputiti prethodno pitanje Najvyšší súd (Vrhovni sud) je detaljno analizirao presude Suda Europske unije u sličnim predmetima [odnosno presude] od 22. lipnja 2011., C-399/09, (Landtová); C-361/13 (Komisija/Slovačka Republika, kad je riječ o božićnici) i C-433/13 (Komisija/Slovačka Republika), ali je zaključio da pravna stajališta koja je Sud izrazio u tim presudama u ovom slučaju nisu primjenjiva.

22. Te nejasnoće u tumačenju prava Unije su Najvyšší súd (Vrhovni sud) navele na to da uputi gore navedeno prethodno pitanje.

[omissis] **[orig. str. 8.];**

[omissis] [obrazloženje prekida postupka pred nacionalnim sudom i uputa o pravnim lijekovima]

Bratislava, 29. svibnja 2018.

[omissis]

[ime predsjednika vijeća i tajnika]

RADNI DOKUMENT